

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Biserica și presa în cultura românească.

de Dr. C. Pavel.

Rar mi s'a dat prilej, să-mi reamintesc în mai multă revărsare de lumină cuvintele episcopului *W. E. v. Ketteler*, marele organizator al muncitorilor germani: »Dacă sf. apostol Paul ar trăi astăzi, de bunăseamă ar fi ziarist», — ca cetind și recetind înduioșetoarele cuvinte — (Unirea, 1916 nrul 56) — ale Il. Sale Preasfințitului episcop *Vasile* al Gherlei, prin cari vestește deschiderea unui nou institut pedagogic român de fete.

Aceste cuvinte sunt prinse într'un articol de ziar, scris într'un organ românesc și bisericesc de un arhieru român, pe care toată suflarea românească l-a cetit cu multă mângâiere și cu ochii înlăcrimați de bucurie și desfătare sufletească.

I.

Două sunt învățăturile ce se desprind din acest apostolesc și părintesc gest al Il. Sale.

Învățăm mai întâi recunoașterea și urmărirea neîntreruptă și nesmintită a realității reclamate de lipsurile și nevoile noastre publice și culturale, de oarece mulți din noi de multă vreme, bat toate câmpurile visurilor albastre, — sau mai pe românește, — așteaptă proverbiala pară mălăiață. Învățăm dară că între ori și ce împrejurări, fie acele cât de grele, trebuie să avem voință tare și să băgăm bine de seamă, că faptele, instituțiunile sunt totdeauna de a-se preferi părerilor. Și învățăm mai departe, că-i aci vremea să ne mai strângem, — îndeosebi cu rândurile intelectualilor nostri de pe cele drumuri, în oareșcare formă, — să ne lipim cu toată dragostea de biserică noastră și să ne grupăm în jurul

arhierilor nostri, și numai de aici, din Biserică ne mai vine câte-o rasă de mângâiere. Dela ea primim lumina cea adevărată și spiritul cel curat și ceresc al luminării, întăririi și al dăinuirii noastre, păstrând și desvoltând în aceeaș vreme toate virtuțile cetățenești și creștinești în sinul poporului românesc pe a cărui credință și supunere se razimă treptele înaltului tron în pace și în războiu.

Nu numai întreg trecutul nostru ne grăiește din Biserică, ci și prezentul. Chiar și apropierea zilelor celor mai bune ale viitorului dela cumpătul, prevederea și înțelepciunea și dela toată râvna arhierilor nostri pentru casa Domnului și pentru toate ce aparțin ei, le așteptăm.

În zilele urgiei mondiale de azi, când î-ți vine să strigi cu cronicarul: »Hai lume fără saș», când toți factorii vieții noastre stau risipiți în zona neutră a activității și a manifestărilor, Biserică noastră prin stăruințele și alergările distinselor ei fețe, nu încetează de a lucra și a lega cu luminoase fapte ziua de azi cu cea de mâine.

Clădirile și îndeosebi fundațiunile culturale, depuse tocmai anulul acesta, la *Orade, Beinș, Blaj* și *Gherla*, deschiderea școlii normale de fete din *Lugoș*, iar acum îmbucurătoarea veste, înălțătoarele cuvinte arherești, ce ne vin din Gherla, că în toamna acestui an memorabil, se va deschide acolo o nouă vatră de cultură românească, zic toate aceste fapte ne grăiesc în chipul cel mai invederat, cât de mare este rostul Bisericii noastre și cât de adânc sunt împletite viețile arhierilor nostri în istoria culturii românești.

În scurgerea alor 3 ani încărcăți și aceștia de atmosfera înăbușitoare ce premerge marilor furtuni, Ilustritatea sa episcopul Gherlei

ridică la nivelul reclamat de postulatele pedagogiei moderne școala normală de învățători, mântue și asigură existența a 44 școli populare și înfăptuiește o samă de mari clădiri diecezane. Iar acum gândindu-se la fetițele rămase orfane, la mizeria anilor de văduvie și ținând peste tot »să contribuiască la înaintarea culturii neamului nostru iubit»: înființează un institut pedagogic de fete.

Și pe nime nu îngreunează, numai pe sine însuș, lipsindu-se până la o vreme oareșcare de prea modesta comoditate a curții episcopopești, pe care o cedează internatului pedagogic de fete.

Cunoscători ai tuturor greutăților și șurubărilor dela a voi până la a înfăptui, în fața acestui zel vrednic de condeiul lui *Carlyle*, noi îndemnați ne simțim, ca din inimile noastre curate cuvinte de laudă și mulțumire să înălțăm către cel de sus, zicând în toată umilința noastră: Iată ai nostri pe cari ni-a dat D-zeu în aceste zile grele, când vrea, Milostivul, să-și mai aducă aminte de noi.

Lupta contra alcoolismului în Franța.

După „Le Figaro”.

Dacă lenea este mama tuturor viciilor, apoi sigur că alcoolismul este tatăl; acest rău amenință însă direct viitorul rasei și combaterea lui este nu numai o chestiune de interes național, ci chiar de existență națională.

D. Finot ne arată mai întâi într'o lumină crudă raportul ce există între flagelul alcoolismului și depopularea Franței, chestiune care va deveni cu drept cuvânt teribilă mai ales după terminarea războiului:

„Alcoolismul mărește mortalitatea în proporții spaimântătoare, degenerând în acelaș timp victimele. Este o colerațiune directă între numărul morților și consumarea alcoolului. Le Calvados, Seine-Inférieure ca și l'Eure și la Somme, cari sunt provinciile cele mai mari.

În aceste provincii mortalitatea întrece cu 2 la sută nașterile, pe când în La Creusa, provincia cea mai puțin alcoolizată este cel mai mic procent de mortalitate, căci aici alcoolul consumat revine la 1 litru jumătate de locuitor, pe când în Seine-Inferieure se consumă 12—18 litri!.

Înainte de războiu Franța număra 150.000 cazuri mortale datorite ofticei; însă jumătate din acei ftizici se recrutează printre oamenii cari abuzează de beuturile alcoolice. După doctorul L. Joquet, medic la spitalul Saint-Antoine, alcoolul umple cu victime jumătate din numărul alienațiilor și aproape totalitatea celor închiși.

Înfluența alcoolului nu e atât directă, cât mai ales se exercită asupra urmașilor; copiii alcoolicii sau mor „ca muștele“, sau sunt degenerați, destinați viciilor, crimelor, și tuturor boalelor. Alcoolul micșorează și rezistența organismului, ceea ce are influență mai ales asupra agriculturii și industriei:

„Muncitorii agricoli și industriali alcoolici nu mai sunt capabili de o muncă intensă, așa că devin scumpi, față cu ce pot produce. Doleanțele industriașilor, în cea ce privește valoarea inferioară a acestor lucrători, comparați cu cei din Germania, sunt justificate și își are explicația în alcoolism.

Dacă s'ar calcula pierderile suferite direct și indirect prin alcoolism, s'ar constata că sunt incomparabil mai mici, ca acele ce le-o suferit Franța în urma celor două ultime războaie.

Asupra vieții economice efectele alcoolismului sunt tot așa de dezastruoase. Alcoolul absoarbe anual în Franța un miliard și jumătate, ceea ce dă ca cheltuielă mijlocie 36 franci pentru alcool anual pentru fiecare francez.

După unele evaluări făcute de d. Riémein, grație alcoolului se pierde anual 960 milioane ca valoare a zilelor pierdute, 400 milioane sub forma de energii pierdute,

și tuberculoși și încă 1300 milioane pentru lucrări, în suferințe, crime, etc. Aceste cifre în 50 de ani dau echivalentul întregii bogății naționale!

Totuși de pe urma viilor trăesc o mulțime de oameni. Viile reprezintă în Franța un capital de 10 miliarde; recolta aduce mijlociu pe an mai mult de un milion; fabricarea alcoolului industrial întrece 100 milioane. Pe urma acestor venituri trăesc 160.000 viticultori, 500 de mii negustori de vinuri, 11.000 recoltatori de cidru, 50.000 de destilatori, etc.

Din această cauză Léon Say spunea altă dată că contra alcoolismului trebuie de procedat cu mare băgare de seamă. Însă interzicerea absintului nu e suficient, spune d. Finot.

Până însă ce va interveni o lege a monopolurilor beuturilor spirtoase, d. Finot cere ca băuturile alcoolice să fie interzise cu desăvârșire: mobilizațiilor și răniților militari; femeilor și copiilor.

(N. R.) — D. Finot are mare dreptate și chestiunea ne privește foarte de aproape și pe noi, căci cu toți știm ravagiile cumplite ce le face alcoolismul, mai ales în pătura țărănească, și deci se cuvine să ne amintim mereu de această gravă problemă.

„Moldova“.

Papa despre situația sfântului Scaun. — Ziarul „Liberté“ publică declarațiile făcute de Papa unui colaborator dela numitul ziar. În convorbire Papa a amintit de feroarea, ce a depus-o în interesul păcii și și-a exprimat regretele, că n'a putut face nimic ca să accelereze sfârșitul războiului. Papa desaproabă toate nedreptățile ori unde ar obveni acele, dar nu află de consult să intervină cu auctoritatea sa în discordiile partidelor beligerante. La întrebarea colaboratorului dela ziarul „Liberté“ despre necesitatea pornirii anchetei să se constate vio-

larea neutralității Belgiei Papa Benedict al XV-lea a răspuns: Faptul, acesta a avut loc pe timpul Papei Piu al X-lea. Germanii și Austriei resping toate acuzele ridicate asupra lor. Episcopatul din Cremona ne-a informat, că oastea italiană a luat ca ostatici 8 preoți, austriei tot de asemenea fapte acuză oastea rusă. Germanii au comunicat, că locuitorii din Löwen au pușcat asupra miliției, și, că reședința episcopescă din Reims francezii au folosit-o de stațiune pentru spionaj. Papa continuând convorbirea, a declarat, că încă n'a sosit timpul potrivit pentru a se putea cunoaște starea adevărată a faptelor petrecute, asupra cărora nu vom dicta sentința, Vaticanul nu e tribunal. Judecătorul tronează sus.

La încheierea convorbirii Papa a enunțat, că după războiu va da Syllabus-ul, în care va resuma pozițiunile bisericii catolice asupra drepturilor beligeranților.

Tratatul puterilor centrale cu guvernul român. —

În cercurile diplomatice din România, în timpul din urmă se observă o activitate febrilă. Titu Maiorescu, șeful partidului conservator, fost prim-ministru, care nutrește multă simpatie față de puterile centrale, a fost în Viena. Înainte de a călători, Titu Maiorescu s'a prezentat de două ori la regele

FOIȚA.

„Bucovina în 1914—1915“.

Sub acest titlu primim o broșură de 79 pagini (Bucovina în 1914—1915 de Romulus Deladorna, Suceava, 1915, preț 30 fil.) cuprinzând mai multe capitole jalnice, din zilele grele, prin cari au trecut frații noștri bucovineni, ajunși chiar în centrul războiului mondial. Broșura conține și o mulțime de clișee, înfățișând pustiriile rămase prin satele românești, pe urma invaziunilor muscălești.

Reproducem cele trei capitole introductive.

Prefață.

„Vesela grădină“ sunt cuvintele, sub cari se înțelege frumoasa Bucovina, cântată cu atâta duiogie de nemuritorul nostru Vasile Alexandri.

Evenimentele, prin cari a trecut Bucovina, i-au imprimat timbrul tristeții și al jalei nesfârșite.

Aproape să nu mai cunoști mândrele regiuni românești din această țărișoară, asupra căreia s'au abătut atâtea nenorociri, pe cari istoria ei nu le-a cunoscut până acum.

Cu ocazia războiului mondial s'a vorbit mult de Bucovina. Ea a fost un important

obiectiv politic pentru Ruși; evenimentele au dovedit aceasta.

În România cele ce s'au petrecut în Bucovina, n'au fost urmărite și judecate cu acel simț de obiectivitate, care se cuvenia. De multeori patima a jucat aci un rol important.

Scopul acestei broșuri este să informeze marele public român asupra evenimentelor de tristă memorie, ce s'au perindat în Bucovina. Furia războiului și-a deplasat aci toate grozăviile, pe cari au avut să le sufere biata populație românească.

Două invaziuni a avut de suportat Bucovina. De două ori această țară a gustat stăpânirea rusească într'un interval relativ scurt.

Citind aceste cuvinte, cititorul va trece înainte, fără să dea, poate, lucrului oarecare importanță. Ce a urmat însă acestor năvăliri este imposibil de redat într'o broșură ocazională.

Martiriul Românilor bucovineni, în această perioadă, este rezervat istoriografului, care va avea să cerceteze mai adânc cauzele și efectele.

Deci, scriind această broșură, nu am pretențiunea să ofer publicului o descriere complectă, ci m'am mărginit a reda numai câteva schițe fugitive, — o părțică mică

din tabloul impresionant ce l-am văzut în Bucovina.

M'am ținut deci într'un cadru absolut informativ.

În dorința de a reda o icoană fidelă a urmelor, ce au lăsat vremurile zguduitoare în Bucovina, am întreprins o anchetă în localitățile românești — și numai în aceste localități, unde am văzut și auzit din gura țărănilor cele așternute aci.

Menționez cu tărie că n'am avut intenția să anchetez faptele, de pe urma cărora au avut să sufere celelalte națiuni, ci am fost condus de gândul a cuprinde exclusiv suferințele poporului român din Bucovina. Ancheta este deci mărginită. Celelalte națiuni își vor avea, de sigur, vorbitorii proprii.

Supun deci atențiunii publicului românesc această broșură și îi las să aprecieze, după cum va crede de cuviință, cele scrise.

Autorul.

Un document interesant.

Nu odată a răsunit în țară ecoul denădăjduirii populației românești din Bucovina pe timpul ocupațiunii rusești.

Străduințele rușilor de a mai invada încă odată țărișoara mult încercată, a deș-

în audiență particulară. Bărbatul de stat român încă nu s'a reîntors din Viena. Președintele camerei turcești Halil bey, în reîntorcerea sa din Berlin, s'a oprit în București, unde s'a prezintat în audiență la prim-ministrul Brătianu.

Moartea șefului partidului conservator Lahovary. Ziarele mai recente ne aduc știrea, că Ioan Lahovary, care nu de mult a fost ales de șef al partidului conservator, Duminecă înainte de amiază a murit pe neașteptate. Moartea lui Lahovary a produs mare consternație între membrii partidului conservator. Aplanarea conflictului ivit între partidul lui Marghiloman și Filipescu, se aștepta dela decedatul Lahovary. Defunctul s'a născut la 1848, studiile le-a făcut la Paris, după absolvirea cărora la anul 1871 a fost ales de deputat. Între anii 1892—1895 a fost consulul României la Paris, în guvernul Cantacuzino a fost ministru de externe. Mai târziu, ca ministru de agricultură, a aranjat expoziția jubilară din 1906.

Sâmbătă aderenții partidului lui Filipescu și a lui Take Ionescu au ținut o conferință la locuința regretatului decedat Lahovary, și au decis, ca în chestii referitoare la politica externă ambele partide să fie de acord; aceasta a fost ultima ședință prezidiată de el. Știrea despre moartea lui Lahovary a fost comunicată și regelui, care petrece în Sinaia.

Războiul european.

Budapesta, 27 Iunie. (Oficial).

Frontul rusesc. După dezastrele suferite la Lemberg, rușii își retrag forțele în direcția ostică, și pe culmile, ce se estind spre ost de Davidowska și Kiklasow și la Jaricoro—Stari din nou am dat față cu număratoarele puteri rusești. Pe frontul acesta trupele

teptat teama țăranilor, că vremea de groază se va putea reîntoarce și — împinși de această teamă neliniștitoare — s'au decis la un pas, care va rămâne istoric: Au cerut guvernului român permisiunea de a trece în masă peste frontiera României, spre a se pune la adăpostul procedurilor rusești.

O delegațiune de țărani români s'a prezentat la Burdujeni și a predat o petițiune în numele multor sute de țărani. Această petițiune este oglinda jalei unui popor întreg. Ea merită a fi reproducă, ca un document interesant.

Iată petițiunea:

Cătră Înalt Domnul Ministru-Preșident

București,

la mâna domnului Polițai

în Burdujeni.

„Cumpăna grea, care a trecut peste biata noastră țară Bucovina cu urgia moscălească, ni-a lăsat în urmă gospodăria arse cu desăvârșire, bărbați schilodiți, femei necinstite de moscali și copii duși în robie moscălească.

„Zeci de sate au fost distruse și zeci de mii de locuitori români au rămas fără adăpost, fără hrană, despoiați de tot ce alcătuiește traiul zilnic.

noastre în lupte de mai multe zile au cuprins dela inamic pozițiile principale. În special pe sectorul, ce se estinde spre sud de Dobrka am respins pe inamic de pe un front înedit. De azi dimineată inamicul din nou e în retragere generală. Asemenea se retrage și spre nord de Ravaruska și Zalkiew.

La cursul superior al Nistrului luptele continuă. Trupele germane, după lupte îndârjite au ocupat culmile dela Bokoczow, în jos spre Halici. La cursul Nistrului și frontiera Basarabiei în general e liniște.

În luptele din urmă, începând din 21—25 Iunie armata lui Böhm-Ermolli a făcut prizonieri 75 ofițeri, 14,100 ostași și a capturat 26 mitralieze. Luptele purtate de armata lui Böhm-Ermolli ieri din nou au luat un avânt îmbucurător. Din nou am secerat cele mai splendide succese pe întreg frontul. Asemenea și armata lui Mackensen a silit pe ruși să se retragă de pe mai multe sectoare. Altcum nici pe frontul nordic și nici pe cel sud-ostic n'au obvenit evenimente mai esențiale.

Frontul italian. Ieri la cursul canalului Montfalcone, spre sud de Sogroda am respins un atac italian. De altcum la cursul râului Isonzo și pe celealalte secțiuni au avut loc numai ducele de artilerie.

Un submarin de al nostru, în 26 crt. a avariat și scufundat un submarin italian în părțile de nord ale mării Adriatice.

Budapesta, 28 Iunie. (Oficial).

Frontul rusesc. Pe frontul din Galizia trupele aliate urmăresc pe inamic cu multă însuflețire în direcția de ost. La cursul Nistrului trupele aliate au

„Nu ni-a rămas alta, decât să băjănărim din această țară. Noi jos iscăliții țărani din multe sate românești din Bucovina, am înțeles că moscalii au de gând să vie din nou în această țară.

„Neputând noi să mai stăm atunci aici, chinderea ce am văzut cu ochii noștri cum moscalii și-au bătut joc de noi și ne-au răpit tot ce am avut mai scump, ni-am pus de gând să ni părăsim vetrele noastre.

„Ni-am socotit că mai ușor am putea face aceasta, trecând hotarele spre Moldova și de acolo să mergem unde vom putea.

„Noi țărani din Bucovina îndrăznim să întrebăm pe Măria Sa domnul Ministru, ori de ne-ar îngădui, dacă din nenorocire ar veni moscalii iar pe aici, să trecem granița românească cu tot ce avem, ca să ne așezăm acolo, unde stăpânirea noastră ar porunci-o.

„Rugăm răspuns grabnic la mâna primarului Costachi Morariu în gara Burdujeni și sărutăm mâinile Măriei Voastre”.

(Va urma.)

ocupat capul de pod de mare însămnătate dela Halici. Trupele aparținătoare armatei arhiducelui Ferdinand prin asalt au ocupat o localitate, ce cade la o distanță de câțiva chilometri de Narol.

Pe frontul ostirei Pflanze-Baltin e liniște deplină.

Frontul italian. Ieri italienii au manifestat mai mult o ținută pasivă.

Internatul Vancean de fete în Blaj.

Publicare de concurs.

Până în ziua de 15 August n. a. c. se publică concurs pentru susceperă elevelor în Internatul Vancean de fete din Blaj. Condițiile de primire sunt:

1. Pentru o elevă sunt a să plăti pe un an școlastic 400 cor. solvibile în două ori cel mult patru rate egale anticipative. Elevele, cari vor să învețe muzica instrumentală vor solvi separat taxă moderată. Separat are să se plătească și didactul de 24 coroane 60 fileri pentru cele din clasele civile.

2. La intrarea în Internat fiecare elevă are să fie provăzută cu: 1 carte de rugăciuni, 3 haine simple și 1 din stofă bună de lână de culoare vânăt închis, care va servi de uniformă, 2 șurțe colorate, 2 șurțe de clot negru fcute cu mâneci, 1 năframă mare caldurnoasă, 2 năfrâmi mici, 1 jachetă de toamnă și primăvară, 1 palton de iarnă, 2—3 părechi de încălțăminte, 8 părechi de ciorapi, 12 batiste, câte 6 bucăți de albituri de corp, 4 ștergare, 4 servete, 1 pahar și tacâm, 4 ștergătoare de lighian, 1 lighian, 1 ținătoare de săpun, 1 ulcea de tinichea, pepteni, perie, de dinți și de încălțăminte, 1 saltea de paie (străjac), 1 țol, 2 fețe de pat, 1 plapomă și 2 fețe de plapomă, 2 perini și 4 fețe de perină. Toate vesmintele și albiturile să fie simple și marcate cu numele întreg al elevei.

Pentru suma solvită fieștecăre elevă va primi:

1. Instrucție în studiile prescise pe clasele I—IV elementare și I—IV civile, educație religioasă-morală și deprinderi în conversație maghiară și germană.

2. Locuință în etajul institutului în sale mari, sănătoase și luminoase, provăzute cu mobilier de lipsă.

3. Vipt întreg.

4. Spălat, luminat și încălzit. În fiește care lună elevele vor lua câte o baie, care le costă la an 2 cor.

5. Instrucție practică în cele economice, în orele libere de învățământul școlar.

La cererile pentru primire au să se alătură: extras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănătatea elevei, atestat de vaccinare și revaccinare.

Rugările pentru primire au să se înaintese Preaveneratului Consistor mitropolitan din Blaj, alăturându-se la fiește care o marcă de 45 fileri, pentru spedarea francată a rezoluției. Dela rugarea pentru primire nu sunt dispnzate nici elevele, cari au mai fost în Internat.

Blaj, 1 Iulie 1915.

Direcțiunea Internatului Vancean
de fete.

Aniversare.

La 28 a acestei luni se împlinește un an dela atentatul din Serajevo, a cărui victime a fost Moștenitorul nostru de tron și Augusta Sa soție.

E un interval așa de scurt acest an, și totuși ni-se pare, că a trecut o vecinicie dela săvârșirea atentatului, care a provocat groasnicul războiu european în proporții incalculabile.

Glonțul descrieratului Princip — după cum s'a constatat mai târziu — dovedea că nu e vorba numai de niște tineri exaltați și criminali, ci de un complot sinistru, tesut cu multă perfidie și îndârjire, cu scopul de a reduce limitele patriei noastre.

Rusia, folosindu-se delosinca frumoasă a panslavismului, a împins în acest războiu pe sârbi, trăgând după sine și pe aliatele ei Franța și Anglia.

Incăerarea cumplită decurge de 11 luni; visurile de grandomanie ale Rusiei s'au spulberat, mai ales în urma înfrângerilor ei din urmă — și măcelul pare a-se apropia de sfârșit.

Noi credem în morala istoriei; și biruința finală nu poate fi de partea acelora, cari au început acest războiu prin un atentat criminal.

Diverse.

Împăratul Wilhelm s'a rugat pe câmpul de luptă. Ziarul „Lokalanzeiger“ publică scrisoarea unui ostaș, trimisă de pe câmpul de luptă. Scrisoarea amintește de împăratul Wilhelm, care vizitând frontul vestic, a ajuns pe un teren, unde nu eu mult înainte de aceea au avut loc lupte vehemente. Împăratul Wilhelm emoționat de priveliștea lugubră, ce o oferisese cadavrele bravilor ostași germani, a înghionchiat și a restit o rugăciune scurtă, iar când s'a sculat, a zis celor din jur: Nu eu am voit, să fie astfel.

Evangelia ca bază a vieții. Primit la redacție volumul acesta al scriitorului G. S. Petrow, tradus în românește de Teodor V. Păcățian. Volumul are 148 pagini cu un cuprins, care tractează într'un limbaj precis despre principiile fundamentale ale civilizațiunii bazate pe adevărurile eterne ale evangheliei. Cartea merită să fie cetită și răspândită în masse cât mai lungi. Prețul 1 cor. 50 fl.

Ultimatum al triplei-înțelegeri către România. Ziarul „Tribuna“ primește de la Geneva: Afăm în mod sigur că puterile Triplei au prezentat acum câteva zile, prin ministrii lor la București, o notă guvernului

român, informându-l că „Înțelegerea“ (Entente) așteaptă o hotărâre clară și decisivă în privința atitudinii României în actuala conflagrație.

Nota se exprimă în termeni foarte politicoși și amicali, dar hotărâtă. În rezumat spune că dacă într'un termen dat a cărui scadență este săptămâna viitoare, România nu va da o siguranță asupra atitudinii sale către puterile Înțelegerii, acestea se vor vedea silite să se desintereseze complet de dânsa, declinand ori ce responsabilitate pentru orice s'ar putea întâmpla în dauna ei în Balcani sau aiurea. Aci se consideră că indicarea unui termen dă acestei note caracter de ultimatum.

Examenul de maturitate la gimnaziul din Blaj. Examenul de maturitate la gimnaziul nostru din loc s'a început în 25 l. c. și a ținut 3 zile. Comisar consistorial a fost Rdisimul domn Iosif Hossu canonic, iar examenul a fost prezidat de d. director suprem din Cluj, Kunz Elek. Au fost admiși la examen verbal 20 de elevi. Rezultatul s'a publicat elevilor Duminecă în 27 l. c. Au fost declarați de maturi cu foarte bine: Iosif Hâmbășan, Simion Hățăgan, Octavian Hodorănu, Virgil Laslo, Victor Laț, Ioan Popa = 6.

Cu bine: Ioan Maior, Mihail Manciuc, Aurel Ordean, Octavian Pop, Petru Pădurean, Petru Tanco, Romul Urs = 7.

Cu suficient: Iuliu Dancu, Romul Fărcaș, Ioan Filipeiuc, Nicolae Giurea, Lucian Muntean, Ioan Opriș, Flaviu Serbac = 7.

La corector nu a fost îndrumat nici unul. În statistica de mai sus nu sunt cuprinși cei asentați și declarați maturi în urma unui ordin special ministerial, precum și cei înrolați în Novembre. Aceștia au fost examinați și li-s'a liberat testimoniul de maturitate pe urma rezultatului obținut la examen special. Din aceștia au fost declarați maturi cu foarte bine: Toma Breaz, Aurel Radu, Iov Roman.

Cu bine: Sever Furdui, Traian Guțiu, Aurel Liulea, Ioan Lupean, Dumitru Mășariu, Romul Oancea, Alexandru Rus, Vasile Stan, Alexandru Ternavean, Alexandru Vodă și Romul Urs.

Cu suficient: 13. Astfel, că din cei 48 elevi înscriși pe clasa VIII au fost declarați de maturi cu foarte bine 9, cu bine 18, cu suficient 18 iar 3 au rămas neexaminați fiind plecați pe câmpul de războiu.

Krn. Kern, Krn, sau Orn, pe italianește Monte Nero, este un munte foarte cunoscut în Alpii de dincolo de râul Isonzo. Vârful lui cel mai înalt, văzut dinspre Italia, are forma unui nas și de aceea chiar, țăraniii italieni îl numesc *nasul*, iar din partea apuseană, cosma i-se profilează, amintind profilul lui Napoleon.

Se ridică 2245 de metri deasupra mării și la 2000 de metri deasupra văilor Isonzului.

Masivele lui calcaroase, cari au aspectul impunător al munților înalți, se întind pe platouri cari alternează în basinuri, din cari cel mai mare formează un lac albastru de toată frumusețea la înălțime de aproape 1393 de metri.

Problema gravă. Cu căderea Przemyslului s'a ridicat una din cele mai grave probleme ale războiului actual. Problema are două aspecte: unul militar și altul diplo-

matic. Din punctul de vedere militar problema se rezumă în chestie munițiilor. Succesul germanilor nu se poate explica decât printr'o imensă superioritate a germano-austriacilor în artilerie și munițiuni. Acest războiu va fi câștigat de acela din adversari care va avea mai multe tunuri și mai multe munițiuni.

Acest adevăr a fost priceput în Franța și s'a priceput apoi și în Anglia.

În conflictul austro rus punctul de rezolvat e aprovizionarea Rusiei. Ca să se ajungă la aceasta trebuie să forțeze Dardanelele și să intre în Constantinopol. Și pentru aceasta e necesară o repede înțelegere cu Bulgaria și cu România. Și iată cum problema militară ia un aspect diplomatic. Împrejurul statelor balcanice s'a încins o luptă de cancelarie al cărui rezultat va fi important pentru durata războiului.

În loc de cunună peritoare pe sicriul mult regretatului colonel *Anchidim Șioldea*, au contribuit la „fondul văduvelor și orfanilor de meserieși“, administrat de „Societatea meserieșilor români din Blaj“, Iuliu Pop, preot în Lujerdiu, George Pataki, preot în Stoiana, Anton Precup, protopop în Rebrisoara, Gavril Precup, prof. în Blaj — toți rudeni a decedatului câte 10 cor.; Iuliu Marțian, major în penz., Năsăud, prieten a defunctului 10 cor.

Sârbiil anexează orașul Durazzo. Sârbiil, cari au pătruns în Durazzo, au dat publicității, că orașul în numele regelui din Sârbia, îl anexează.

Ententa se pregătește la ofenzivă decisivă numai pe primăvară Ziarul „Times“ publică din peana unui priceput militar, că grupul de puteri entente să pregătește la o ofenzivă de caracter decisiv numai pe primăvară.

Act de mulțămită. „Societatea meserieșilor români din Blaj“, își ține de plăcută datorință a aduce și pe aceasta cale cele mai calde mulțămiri direcțiunii institutului „Albina“ din Sibiu, pentru ajutorul de 50 cor., cu care ni-a gratificat în aceste vremuri de grea încercare.

Blaj, la 28 Iunie 1915.

Pentru comitet:
Gavril Precup,
prezident.

Necrolog. † *Elisa Ardelean n. Bednic*, provăzută cu Sf. Sacramente ale muribunzilor, a reposat în 25 Iunie a. c. în anul al 27-lea al vieții și al 2-lea al fericitei sale căsătorii.

Scumpele ei osăminte s'au așezat spre vecinică odihnă în 27 Iunie a. c. la 3 ore d. a. în cimiterul gr-cat. din Văleni.

Odihnească în pace!

Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abonamentele dela: *Preseaca (Secaș)* pe 1914. — *Mineșul de câmpie* pe 1913 sem. 2-lea și 1914 sem. 1-iu. — *Comana infer.* pe 1915 sem. 1-iu. — *Felsönyirecsfalva* pe 1914 sem. 2-lea. — *Cedlac* pe 1915 sem. 1-iu. — *Grid* pe 1915 sem. 1-iu. — *Bociu, Bologa, Ciuca, Fildul de mijloc, Fildul super., Hodiș, Mărgău, Molosig, Muerău, Morlaca, Retișa, Secuieu, și Vișag* pe 1915. — *Slimnic* pe 1915 sem. 2-lea. — *Haragos* pe 1915 sem. 1-iu. — *Zăbrani* pe 1915 pătratul 2-lea. — *Căpuș* pe 1915. — *Deaș* pe 1/I—1/10 1910. *Ganfalău* s'a șters. — *Aqârbicșul sâs.* pe 15/5 1904—15/9 1905.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Augustin Gruția.